



## OLIMPIADA DE LIMBĂ ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ

Clasa a V-a

Etapa județeană, 27 februarie 2016

Școli cu predare în limbile minorităților naționale

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu. Total: 120 de puncte

Citește cu atenție următoarele texte și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A.

Era odată un năsturel. Vechi, ruginit și plin de pete. Locuia la marginea orașului, în spatele unei curți. Cât era ziua de mare, stătea cuminte într-o baltă și aștepta. Vedea trecând câte o pasăre. Vrăbiile veneau să bea apă și trăgeau cu ochiul. Vedea creștetul copacilor care se luau uneori la dans.[...]

„Cum mai dansam pe vremuri”, își amintea năsturelul. „Locuiam într-un dulap elegant și degete fine mă mângâiau, eram strălucitor și tare mândru. Acum stau singur într-o baltă, doar câinii mai vin să vorbească cu mine; unul s-a apropiat atât de mult, cred că voia să-mi șoptească ceva, mai-mai să mă înghită.”

Zilele treceau repede pentru năsturelul vechi și ruginit. Noptile erau lungi și pline de zgomote care îl făceau să tresară.

Într-o dimineață s-a trezit și a văzut că nu era singur. Cineva stătea lângă el. Era un nor mic, alb și umflat ca o gogoasă.

– Ce bine! În sfârșit locuiește cineva cu mine, s-a bucurat el.

Dar norul era un nor călător, nu stătea mult pe loc.

– Ce-ar fi dacă m-aș rostogoli și aș pleca cu el? se întreba năsturelul. Ar fi o călătorie fantastică.

(Laura Pamfiloiu, *Năsturelul fermecat*)

B.

Un **nor** este o masă vizibilă de picături de lichid condensat<sup>1</sup> (apă pe planeta Pământ) sau de cristale de gheață condensate care se găsește în atmosferă<sup>2</sup> deasupra suprafeței Pământului sau deasupra unei alte planete ce posedă atmosferă. Există o ramură specială a meteorologiei<sup>3</sup> care studiază norii, nefologia.

Pe planeta Pământ, substanța care se condensează este apa, care formează picături foarte mici de apă sau de cristale de gheață (de obicei de 0,01 mm în diametru), care fiind înconjurate de un număr imens de alte picături asemănătoare, produc efectul vizibil de nori având culori variind de la albul pur [...] până la nuanțe foarte închise de gri [...].

(Nor, <https://ro.wikipedia.org/wiki/Nor>)

condensat<sup>1</sup> = lichid obținut din vapori (gaz) ;

atmosferă<sup>2</sup> = înveliș gazos care înconjoară pământul ;

meteorologie<sup>3</sup> = știință care studiază atmosfera.

**a. Înțelegerea textului ficțional/ nonficțional (18 puncte)**

1. Transcrie, din fiecare dintre textele date, câte o caracteristică a norului. **9p.**
2. Prezintă relația dintre autor, narator și personaj, așa cum reiese din textul A. **9p.**

**b. Scriere despre textul ficțional/ nonficțional (22 de puncte)**

Scrie o compunere, de 15 - 20 de rânduri, în care să prezinți *trei particularități ale operei literare*, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din textul A.

**REDACTAREA** răspunsului la punctul *b* (**10 puncte**) - respectarea regulilor de ortografie și de punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

**În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea ta trebuie să aibă numărul minim de rânduri indicat.**

**Subiectul al II - lea – Practica rațională și funcțională a limbii****10 puncte**

Prezintă, într-un text de 10 - 15 rânduri, aprecierile tale despre relația copiilor cu lumea poveștilor. **10p.**

**Subiectul al III - lea – Elemente de construcție a comunicării****50 puncte**

1. Formează câte un derivat, pornind de la următoarele cuvinte: *oraș, pasăre, dulap, copac, degete*. **5p.**
2. Numește câte un sinonim pentru sensul din text al următoarelor cuvinte/expresii: *creștetul, fine, a trage cu ochiul, posedă, pur*. **5p.**
3. Scrie câte un antonim pentru următoarele cuvinte: *vechi, (își) amintea, să vorbească, repede, lungi*. **5p.**
4. Transcrie, din primul paragraf al textului A, trei cuvinte care conțin diftong, un cuvânt care conține triftong și un cuvânt care conține hiat. **5p.**
5. Menționează cinci termeni din familia lexicală a cuvântului *pământ*. **5p.**
6. Alcătuește un enunț în care verbul *a fi* din secvența *eram strălucitor și tare mândru* să aibă altă valoare gramaticală, pe care o vei preciza. **5p.**
7. Numește modul următoarelor verbe: *locuiam, să bea, ar fi, trecând, a văzut*. **5p.**
8. Precizează cazul substantivelor subliniate în următoarele secvențe: *Vedeă creștetul copacilor care se luau uneori la dans.; Există o ramură specială a meteorologiei*. **5p.**
9. Menționează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în cele două texte date. **5p.**
10. Alcătuește două enunțuri în care cuvântul *un* să aibă două valori morfologice diferite, pe care le vei preciza. **5p.**